

PAS-bureau

Gebiedsrapportage 2017

Natura 2000 gebied nr. 43

Wierdense Veld

Binnen het Programma Aanpak Stikstof staat het uitvoeren van de geplande bron- en herstelmaatregelen en het blijvend dalen van het stikstofdepositie centraal. Daarmee wordt verdere achteruitgang van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen en worden de wettelijk vastgestelde natuurdoelen (op termijn) gehaald. Dit maakt het mogelijk om economische ontwikkeling te faciliteren door het uitgeven van depositieruimte.

Deze gebiedsrapportage brengt op gebiedsniveau in beeld of de omvang en kwaliteit van de voor stikstofgevoelige habitattypen (en leefgebieden van soorten) in overeenstemming is met de uitgangspunten van het Programma Aanpak Stikstof. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stikstofdepositie zich in ruimte en tijd ontwikkelt en of de uitvoering van de herstelmaatregelen verloopt zoals in PAS-gebiedsanalyses is vastgelegd. De gebiedsrapportage bestaat uit de volgende hoofdstukken:

1. Beschermde habitattypen en leefgebieden
2. Herstelmaatregelen (brongegevens en voortgang)
3. Veldbezoek
4. Ontwikkeling van de stikstofdepositie
5. Stikstofoverbelasting per habitat
6. Benutting van de depositieruimte

Voor elk onderdeel is de meeste recente informatie weergegeven die, passen binnen het monitoringproces, beschikbaar was op 31 december 2017. De inwinning van de gegevens vond op verschillende data plaats. Per onderdeel is aangegeven van welk moment in de tijd de gegevens afkomstig zijn. Eind 2017 zijn over de ontwikkeling van de kwaliteit en omvang van beschermde stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden beperkt gegevens beschikbaar. Dit is conform het PAS-monitoringsplan. Veranderingen in ecologische en hydrologische processen, die door de uitvoering van herstelmaatregelen op gebiedsniveau in gang worden gezet en met natuurmonitoring in beeld worden gebracht, vergen tijd. De komende jaren zal een steeds uitgebreider beeld gegeven kunnen worden van de effecten van de PAS-herstelmaatregelen en de ontwikkeling en kwaliteit van de stikstofgevoelige habitats.

1 Beschermde habitattypen en leefgebieden

De PAS-monitoring heeft betrekking op de kwaliteit en het oppervlakte van beschermde stikstofgevoelige habitattypen en op stikstofgevoelige leefgebieden van soorten in het PAS- Natura 2000-gebied (verder PAS-gebied). De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op AERIUS Monitor 2016L.

1.1 Ligging habitattypen

Een kaart met de ligging van de relevante habitattypen en leefgebieden van VHR-soorten binnen het PAS-gebied is te vinden in de bijlage. Zie de kaart 'Ligging Habitattypen'.

1.2 Omvang en doelstelling habitattypen

In de bijbehorende tabel 'Relevante habitattypen' is per habitatype aangegeven welke instandhoudingsdoelstelling er voor geldt: behoud of verbetering. Dit is geformuleerd voor zowel de kwaliteit als voor de oppervlakte van het desbetreffende habitatype. Ook is aangegeven wat het ecologisch oordeel hiervoor is. Het ecologisch oordeel laat zien of voor het habitatype verwacht mag worden dat de natuurwaarden behouden (of op termijn verbeterd) kunnen worden bij de berekende ontwikkeling van de stikstofdepositie in combinatie met de geplande herstelmaatregelen. De oordelen 1a en 1b houden in dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat de instandhoudingsdoelen op termijn gehaald kunnen worden. Als verbetering van de kwaliteit of uitbreiding van de oppervlakte een doelstelling is, zal die bij oordeel 1a in het eerste tijdvak aanvangen en bij 1b in het tweede of derde tijdvak. Voor een volledige begripsomschrijving van het ecologisch oordeel zie de AERIUS-leeswijzer gebiedssamenvatting: <https://www.aerius.nl/nl/publicaties/handleidingen-en-leeswijzers>

In de tabel staan ook de oppervlaktes per habitatype aangegeven. Het oppervlak is berekend door het oppervlak van het ingetekende habitatgebied te vermenigvuldigen met de mate waarin het habitatype binnen het gebied voorkomt (het bedekkingspercentage). Zie de tabel 'Relevante habitattypen' in de bijlage.

1.3 Leefgebieden van aangewezen soorten

In dit gebied komen geen aangewezen soorten voor die afhankelijk zijn van stikstofgevoelige leefgebieden (habitattypen en/of aanvullende leefgebieden) binnen het gebied.

2 Natuurherstelmaatregelen

De tabel 'Herstelmaatregelen' geeft aan welke ecologisch herstelmaatregelen er in de eerste PAS periode (2015 t/m 2021) uitgevoerd worden om verslechtering te voorkomen en (op termijn) de doelstellingen voor de relevante habitats en leefgebieden te realiseren. De tabel bevat alle ecologische herstelmaatregelen die voor dit PAS-gebied zijn opgenomen in de bijbehorende PAS-Gebiedsanalyse 2017. Uitleg over de verwachte effecten van de herstelmaatregelen is terug te vinden in de gebiedsanalyse.

Over de uitvoering van de natuurherstelmaatregelen zijn door het bevoegd bestuursorgaan afspraken gemaakt met de betrokken waterschappen, terreinbeherende organisaties en particulieren. Zie de tabel 'Herstelmaatregelen' in de bijlage.

2.1 Voortgang uitvoering herstelmaatregelen

De tabel 'Voortgang herstelmaatregelen' geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van ecologische herstelmaatregelen. De peildatum van de hier gepresenteerde gegevens is 31 maart 2017. De voortgang is uitgevraagd over de maatregelen die zijn opgenomen in de AERIUS Monitor M16, omdat AERIUS Monitor M16L op dat moment nog niet beschikbaar was. Hierdoor kunnen er kleine afwijkingen bestaan tussen de maatregelen die opgenomen zijn in de voorgaande tabel 'Herstelmaatregelen' en in de tabel 'Voortgang herstelmaatregelen'. In een volgende ronde van de voortgangsmonitoring worden deze afwijkingen bijgesteld.

Per maatregel is in de tabel weergegeven wanneer de uitvoering van de maatregelen afgerond dient te zijn en wat de voortgang is. Daarnaast is per maatregel een prognose afgegeven over het gereedkomen van de uitvoering binnen de gestelde termijn. Om goed vinger aan de pols te kunnen houden met betrekking tot de voortgang, is de uitvoering opgeknipt in processtappen. Voor alle processtappen is de voortgangsstatus zichtbaar in de tabel. Er worden acht processtappen onderscheiden: 1) beschikbaar maken financiering; 2) beschikbaar maken van de grond (overeenkomst, aankoop, afkoop pacht, onteigening); 3) formele besluitvorming (inpassingsplan, bestemmingsplan, peilbesluit); 4) vergunningen; 5) inhoudelijke voorbereiding; 6) praktische voorbereiding; 7) fysieke uitvoering; 8) gereed verklaren. Het is belangrijk op te merken dat niet alle processtappen voor elke maatregel van toepassing zijn. Zo worden bijvoorbeeld veel maatregelen in bestaande natuurgebieden uitgevoerd. De

processtap 'Beschikbaar maken van de grond' is dan niet aan de orde.

Voor maatregelen waarvoor al gestart is met de uitvoering in het veld is in 'percentage voortgang' weergegeven welk deel van de uitvoering gerealiseerd is. Niet voor elk type herstelmaatregel kan tussentijds een indicatie van de vordering in het veld gegeven worden. Voor sommige herstelmaatregelen, zoals bijvoorbeeld het opzetten van het grondwaterpeil, geldt dat er in de uitvoering van de maatregel geen stappen zijn tussen 0% gerealiseerd en 100% gerealiseerd. Zie de tabel 'Voortgang herstelmaatregelen' in de bijlage.

2.2 Knelpunten

Voor herstelmaatregelen waarvan de tijdige uitvoering onder druk staat of waarbij de prognose is dat de herstelmaatregel niet tijdig wordt uitgevoerd, zijn knelpunten benoemd. Knelpunten kunnen betrekking hebben op een specifieke processtap of algemeen van aard zijn.

In dit PAS-gebied zijn knelpunten in de uitvoering gesignaleerd op peildatum 31-3-2017. Eind 2017 is de stand van zaken rondom de knelpunten opnieuw uitgevraagd. Deze gegevens zijn weergegeven in onderstaande tabel. De tabel geeft weer op welke maatregel het knelpunt betrekking heeft en wat het knelpunt is. Daarnaast is aangegeven welke acties ondernomen worden om desondanks tot tijdige uitvoering van de herstelmaatregel te komen of tot adequate vervanging ervan.

3 Veldbezoek

Onderdeel van de PAS-monitoring is een jaarlijks veldbezoek in elk PAS-gebied. Het veldbezoek bestaat uit een visuele inspectie van geselecteerde locaties door medewerkers van het verantwoordelijke bestuursorgaan voor het beheerplan van het Natura 2000-gebied (meestal provincie) en de terreinbeheerder(s). Tijdens de inspectie wordt op basis van een standaardvragenlijst gekeken naar indicaties voor ontwikkelingen in de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Het gaat om visuele waarnemingen van de natuurkwaliteit en niet om gerichte metingen. De resultaten van het veldbezoek worden door het bevoegd gezag en de beheerder gezamenlijk vastgelegd in een verslag en ondertekend. In 2017 is er in dit PAS-gebied een veldbezoek verricht. Er zijn daarbij geen onverwachte ontwikkelingen geconstateerd, die mogelijk (op termijn) aanleiding geven tot heroverweging van de PAS-gebiedsanalyse.

Maatregel	Knelpunt in processtap	Omschrijving knelpunt	Achtergrond knelpunt	Actie
alle maatregelen	Knelpunt niet gekoppeld aan een specifieke processtap maar generiek	Vertraging in nemen definitief aanwijzingsbesluit	Het definitieve aanwijzingsbesluit is pas op 25 november 2016 door de staatssecretaris van Economische Zaken genomen.	Na het aanwijzingsbesluit is het gebiedsproces zo snel mogelijk gestart. In het gebiedsproces wordt gekeken of de herstelmaatregelen versneld kunnen worden gerealiseerd.

4 Ontwikkeling van de stikstofdepositie

In dit deel van de gebiedsrapportage wordt inzichtelijk gemaakt wat de ontwikkeling is van de stikstofdepositie in het gebied over de tijd. Deze informatie is gebaseerd op modelberekeningen van AERIUS Monitor 2016L.

De staafdiagrammen 'Ontwikkeling van de stikstofdepositie' tonen de gemiddelde depositie op alle relevante habitats binnen het gebied in 2014, 2015, 2020 en 2030. Dit zijn de jaren waarvoor deze rekenresultaten beschikbaar zijn. Zie de diagrammen 'Ontwikkeling van de stikstofdepositie'.

4.1 Ruimtelijke verdeling van de depositie

De kaarten 'Ruimtelijke verdeling depositie' tonen de ruimtelijke verdeling van de depositie op relevante habitats en N-gevoelige leefgebiedtypen. De eerste kaart toont de verdeling van de depositie voor het jaar 2014. De kaarten daaronder tonen deze verdeling voor de jaren 2020 en 2030. Zie de kaarten 'Ruimtelijke verdeling depositie'.

4.2 Depositie per habitat

Tabel 'Depositie per habitat- en leefgebiedtype' toont de gemiddelde depositie per habitat- en leefgebiedtype voor de jaren 2014, 2015, 2020 en 2030. De kolommen met percentielen geven een indicatie van hoeveel stikstofdepositie er plaatsvindt op het overgrote deel (80%) van het habitat. Met andere woorden: voor 80% van het oppervlak van het desbetreffende habitat geldt een stikstofdepositie die tussen de weergegeven waardes ligt. Zie de tabel 'Depositie per habitatype'.

4.2.1 Depositiedaling

Bijgaande kaarten en tabel tonen in welke mate de stikstofdepositie in 2020 en 2030 daalt ten opzichte van het jaar 2014. In de tabel is ook de depositiedaling in 2015 ten opzichte van 2014 opgenomen. Zie de kaarten 'Depositiedaling' en de tabel 'Depositiedaling per habitatype' in de bijlage.

5 Stikstofoverbelasting per habitat

In de tabel 'Stikstofoverbelasting per habitat- en leefgebiedtype' is per relevant habitat aangegeven in hoeverre er sprake is van overbelasting door stikstof in 2014, 2015, 2020 en 2030. De gepresenteerde informatie is gebaseerd op modelberekeningen van AERIUS Monitor 2016L. Zie tabel 'Stikstofoverbelasting per habitat- en leefgebiedtype'.

5.1 Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting

De kaarten 'Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting' geven weer in welke mate het gebied te maken heeft met overbelasting in het referentiejaar 2014, in 2020 en in 2030, gebaseerd op de mate van overschrijding van de kritische depositiewaarde op relevante habitats. Zie kaarten 'Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting'.

6 Benutting van de depositieruimte

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de benuttingsgraad van de ruimte voor economische ontwikkeling. Door de depositiedaling en de generieke bronmaatregelen in combinatie met de uitvoering van herstelmaatregelen komt depositieruimte beschikbaar voor de groei van bestaande economische activiteiten en voor nieuwe economische ontwikkelingen. Een deel van de depositieruimte is gereserveerd voor autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld gekoppeld aan bevolkingsgroei). Een deel is gereserveerd voor projecten met een klein effect op stikstofgevoelige natuurgebieden waarvoor geen vergunning nodig is en een melding volstaat. Een deel is gereserveerd voor projecten van nationaal en provinciaal maatschappelijke belang (prioritaire projecten). En een deel is gereserveerd voor vergunningsplichtige activiteiten van overheden en ondernemers. De beschikbare ontwikkelingsruimte in de eerste zesjarige PAS-periode is verdeeld over twee periodes van ieder drie jaar. Na drie jaar komt er opnieuw ontwikkelingsruimte beschikbaar, als uit de monitoring blijkt dat dit nog steeds verantwoord is met oog op de te behalen natuurdoelen.

De figuur 'Benuttingsgraad depositieruimte' laat zien in welke mate de voor de verschillende onderdelen beschikbare depositieruimte benut is na het eerste jaar PAS, op peildatum 12 september 2017. De benuttingsgraad is gebaseerd op de beschikbaar gestelde ontwikkelingsruimte zoals vastgelegd in AERIUS Monitor 2016L. De totale hoeveelheid depositieruimte die voor elk van de onderdelen (prioritaire projecten, vergunningen en meldingen) de eerste drie jaar beschikbaar is (tot 1 juli 2018) is op 100% gesteld. Autonome ontwikkeling is in de figuur niet opgenomen. De weergegeven percentages gelden voor het hele PAS-gebied in totaal, en geven geen inzage in de verschillen in benuttingsgraad binnen een PAS-gebied.

De figuur is een momentopname. Er kunnen dagelijks vergunningen worden verleend en meldingen worden gedaan. Hierdoor zal de benuttingsgraad op het moment van publicatie van deze rapportage afwijken van de hier getoonde cijfers. Zie de figuur 'Benuttingsgraad depositieruimte' in de bijlage.

Relevante habitattypen

Habitat		Ecologisch oordeel	Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteed)	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H6230	Heischrale graslanden	1a	< 1,0 ha	< 1,0 ha	Behoud	Behoud
H7120	Herstellende hoogvenen	1a	382,6 ha	382,6 ha	Vermindering	Verbetering
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	1a	< 1,0 ha	< 1,0 ha	Verbetering	Verbetering
H4030	Droge heiden	1a	1,4 ha	1,4 ha	Behoud	Verbetering

Leefgebieden van aangewezen soorten

In dit gebied komen geen soorten voor die afhankelijk zijn van stikstofgevoelige habitattypen binnen het gebied.

Herstelmaatregelen

Kaart	Maatregel	Ten behoeve van		Potentiële effectiviteit *	Respons- tijd (jaar) **	Opp./lengte maatregel	Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak ***
	Mo1 Dempen sloten langs Horstmeerweg en Prinsendijk en oost-west-sloot door Huurnerveld	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	al uitgevoerd	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	< 1		
	Mo2 Dempen kleine sloten in natuurgebied	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	al uitgevoerd	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	< 1		
	Mo3 Aanleg foliedam aan de oost- en zuidzijde van het Huurnerveld	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	al uitgevoerd	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
2	Mo4a Inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering in verworven nieuwe natuur EHS ten zuidoosten van Natura 2000-gebied en westelijk van Westerveenweg	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	25,8 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
1	Mo4b Verwerven, inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering in nieuwe natuur EHS ten zuidoosten van Natura 2000-gebied: west van Westerveenweg (ten behoeve van herstel waterhuishouding)	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	5,0 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
1	Mo5 optie: Minder diepe ontwatering, aanpassen onderbemaling en aanpassen landbouwgewas (naar grasland) ten zuidoosten van Natura 2000-gebied, oost van Westerveenweg, west van Dwarsdijk	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	94,3 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
1	Mo6 optie: Verwerven, inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering ten zuidoosten van Natura 2000-gebied: oost van Westerveenweg (ten behoeve van herstel waterhuishouding)	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	94,3 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
2	Mo7a Inrichten en verwijderen ontwatering in verworven nieuwe natuur EHS westzijde Natura 2000 gebied	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	8,2 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		

Kaart	Maatregel	Ten behoeve van		Potentiële effectiviteit *	Respons- tijd (jaar) **	Opp./lengte maatregel	Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak ***
2	M07b Verwerven en verminderen ontwatering in niet-verworven nieuwe natuur EHS binnen Natura 2000 gebied (zuidwestelijk deel); (ten behoeve van herstel waterhuishouding)	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	8,5 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
3	M07c Verminderen ontwatering in niet-verworven nieuwe natuur EHS westzijde Natura 2000 gebied; op korte termijn uitzoeken of vernatting met behoud van huidige functie plus natschaderegeling mogelijk is of dat verwerven noodzakelijk is	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	7,7 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
	M07d Verminderen ontwatering in percelen buiten EHS en buiten Natura 2000 gebied aan de westzijde Natura 2000 gebied; op korte termijn uitzoeken of vernatting met behoud van huidige functie plus natschaderegeling mogelijk is of dat verwerven noodzakelijk is	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	35,8 ha	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
	M10 Stoppen grondwateronttrekking voor landbouw (beregening en proceswater) in omgeving van Natura 2000 gebied indien een knelpunt	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	± niet van toepassing	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
	M11 Verplaatsen in 2009 vergunde verplaatsing grondwateronttrekking van 2 miljoen m3/j van Nijverdalsestraat naar Rectum-Ypelo (ten behoeve van herstel waterhuishouding)	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	niet van toepassing	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
	M12 Verplaatsen (deel van de) grondwateronttrekking Hoge Hexel en Wierden (ten behoeve van herstel waterhuishouding)	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	niet van toepassing	Eenmalig (2,3)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		
1	M13 Peilverhoging in Hogelaarsleiding	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	2,7 km	Eenmalig (1)
		H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ●	1 - 5		

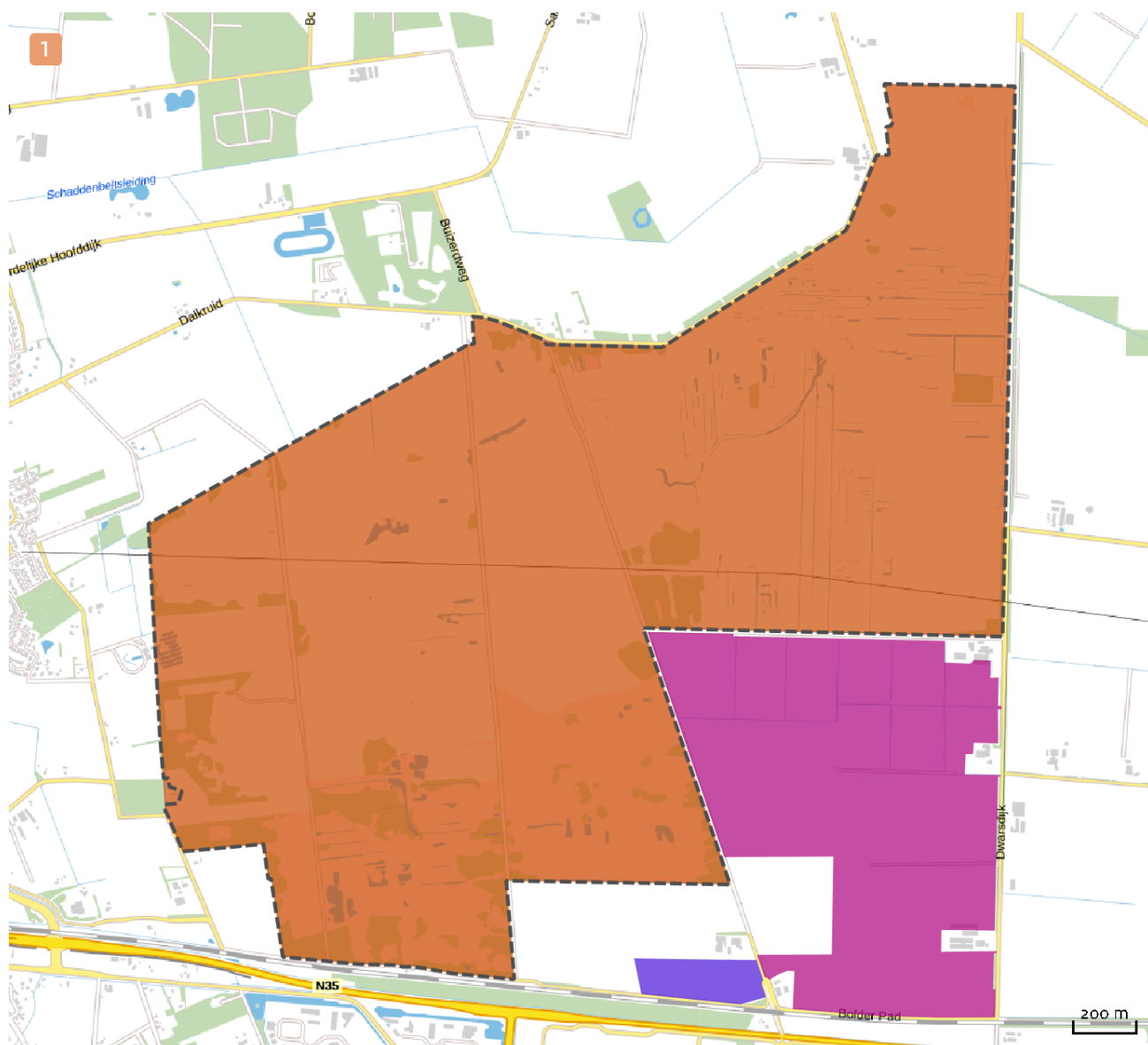
Kaart	Maatregel	Ten behoeve van		Potentiële effectiviteit *	Respons- tijd (jaar) **	Opp./lengte maatregel	Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak ***
	M14 Onderzoeksopgave voor het uitzoeken van de mate waarin aanvullende maatregelen nodig zijn in de waterhuishouding buiten het Natura 2000 gebied na de 1e beheerplanperiode; de volgende mogelijke maatregelen worden beschouwd: vermindering ontwatering aan de oostzijde van het N2000 gebied; verminderen ontwatering op de stuwwal ten noorden van N2000 gebied en verleggen van de Schaddenbeltsleiding, reallocatie van de grondwaterwinning Hoge Hexel, Wierden en mogelijk ook andere grondwateronttrekkingen in Nijverdal naar elders	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	-	-	± niet van toepassing	Eenmalig (2,3)
		H7120	Herstellende hoogvenen	-	-		
1	M22 extensieve begrazing	H4030	Droge heiden	● ● ●	1 - 5	72 ha	Cyclisch (1,2,3)
	M22 extensieve begrazing	H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ①	1 - 5	211 ha	Cyclisch (1,2,3)
1	M23 verwijderen boomopslag	H4030	Droge heiden	● ● ●	1 - 5	72 ha	Cyclisch (1,2,3)
1	M23 verwijderen boomopslag	H7120	Herstellende hoogvenen	● ● ○	1 - 5	211 ha	Cyclisch (1,2,3)
	M23 verwijderen boomopslag	H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	● ● ●	1 - 5	0,012 ha	Cyclisch (1,2,3)
1	M24 chopperen op droge delen na vernattingsmaatregelen	H4030	Droge heiden	● ● ●	1 - 5	72 ha	Cyclisch (2,3)
	M25 Bekalken van heischrale graslanden. Om de hoeveelheid en frequentie te kunnen bepalen wordt voorafgaand bodemchemisch onderzoek uitgevoerd. Eenmalig of cyclisch afhankelijk van uitkomst bodemchemisch onderzoek	H6230	Heischrale graslanden	● ● ●	1 - 5	0,21 ha	Eenmalig (1)

* ● ○ ○ klein
● ● ○ matig
● ● ● groot

** De responstijd is de tijd waarvan verwacht wordt dat de maatregel effect zal hebben: < 1 jr; 1 tot 5 jr; 5 tot 10 jr; 10 jr of langer

*** De frequentie, per tijdvak van zes jaar, is eenmalig of cyclisch

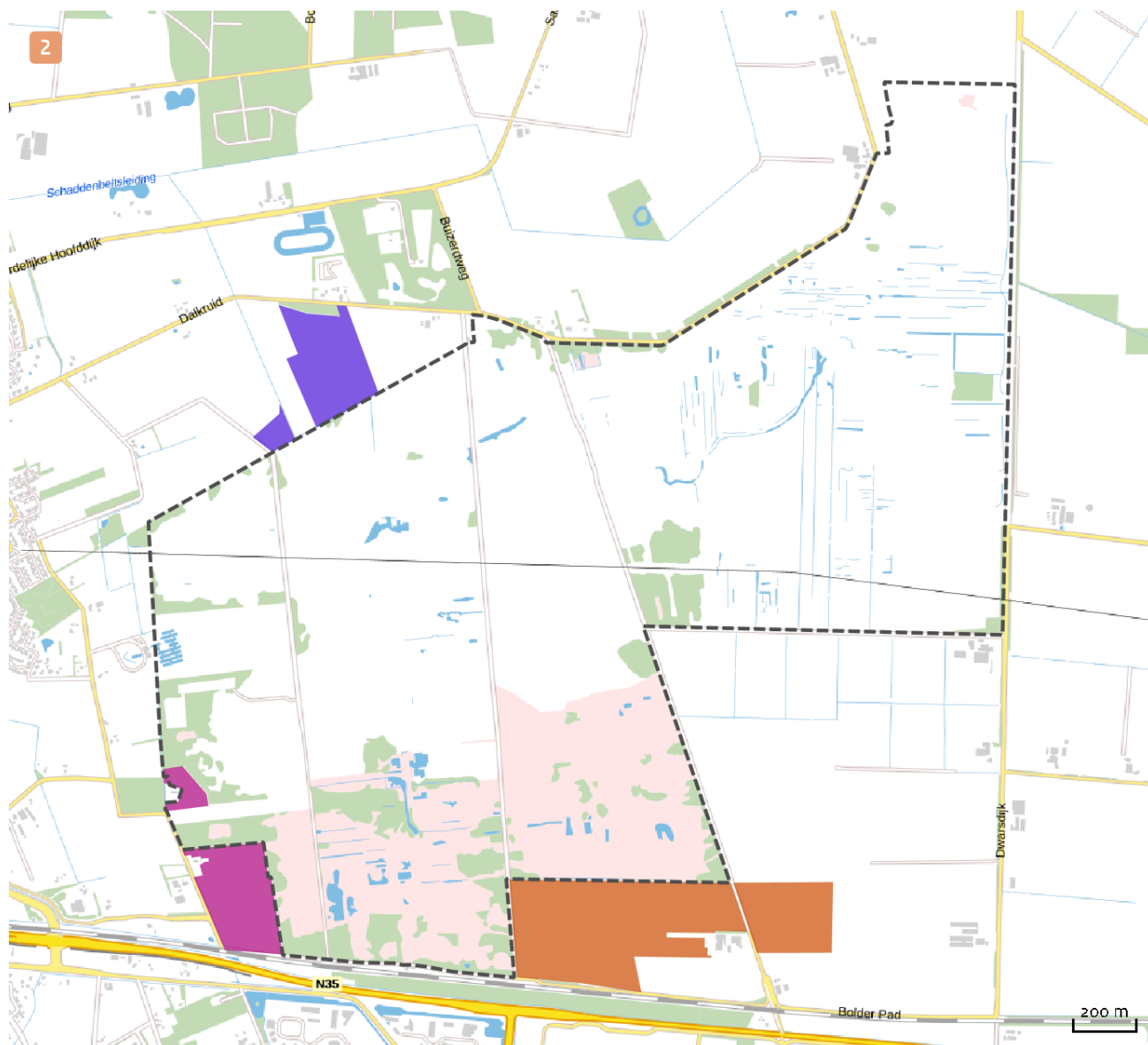
Maatregelkaart 1

Herstelmaatregelen

M23 verwijderen boomopslag (H4030)	M24 chopperen op droge delen na vernattingsmaatregelen (H4030)
M23 verwijderen boomopslag (H7120)	M22 extensieve begrazing (H4030)
M06 optie: Verwerken, inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering ten zuidoosten van Natura 2000-gebied: oost van Westerveenweg (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A, H7120)	M05 optie: Minder diepe ontwatering, aanpassen onderbemaling en aanpassen landbouwgewas (naar grasland) ten zuidoosten van Natura 2000-gebied, oost van Westerveenweg, west van Dwarsdijk (H7110A, H7120)
M04b Verwerken, inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering in nieuwe natuur EHS ten zuidoosten van Natura 2000-gebied: west van Westerveenweg (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A, H7120)	M13 Peilverhoging in Hogelaarsleiding (H7110A, H7120)

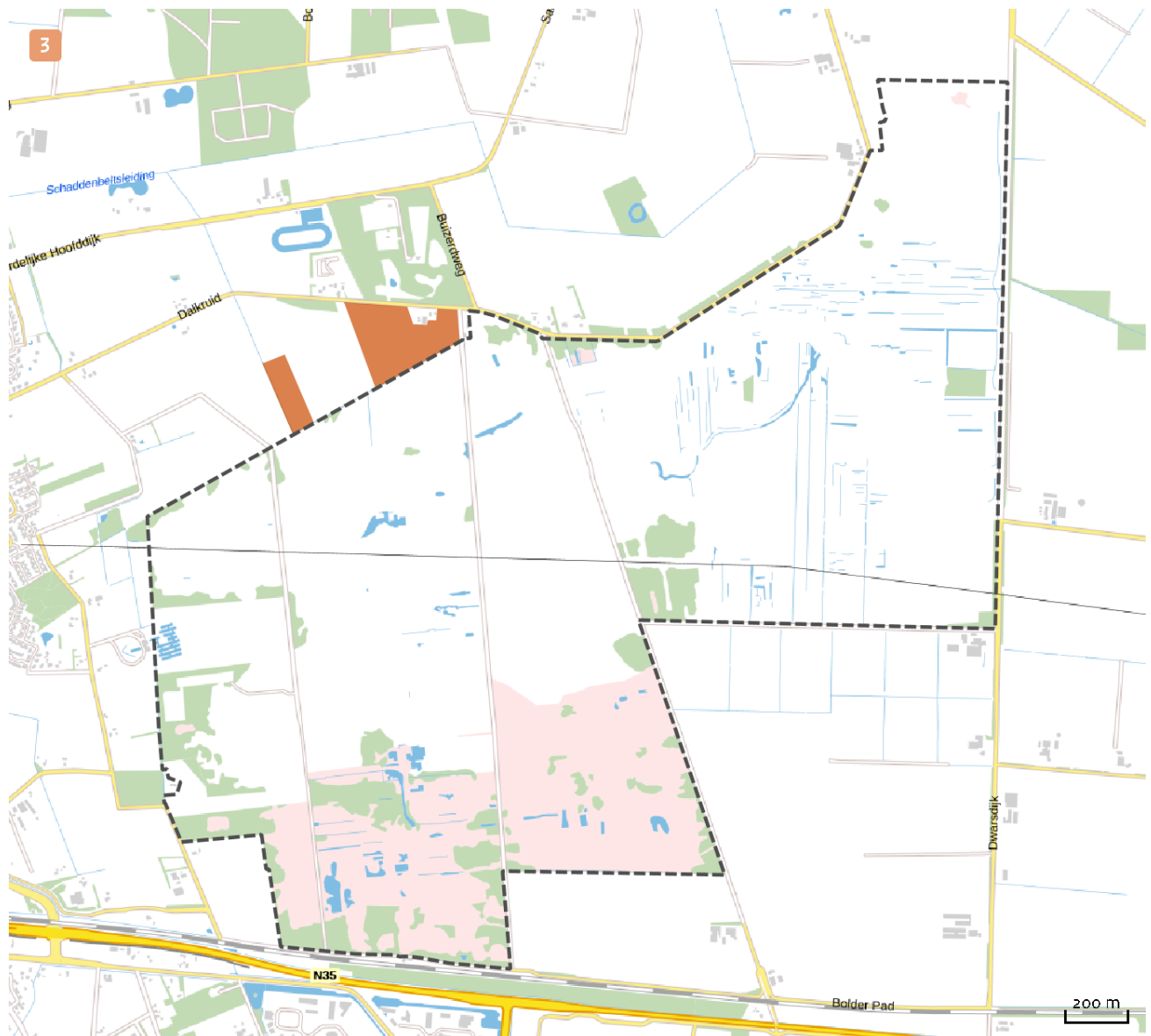
Maatregelkaart 2

Herstelmaatregelen

- Mo4a Inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering in verworven nieuwe natuur EHS ten zuidoosten van Natura 2000-gebied en westelijk van Westerveenweg (H7110A, H7120)
- Mo7a Inrichten en verwijderen ontwatering in verworven nieuwe natuur EHS westzijde Natura 2000 gebied (H7110A, H7120)
- Mo7b Verwerven en verminderen ontwatering in niet-verworven nieuwe natuur EHS binnen Natura 2000 gebied (zuidwestelijk deel); (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A, H7120)

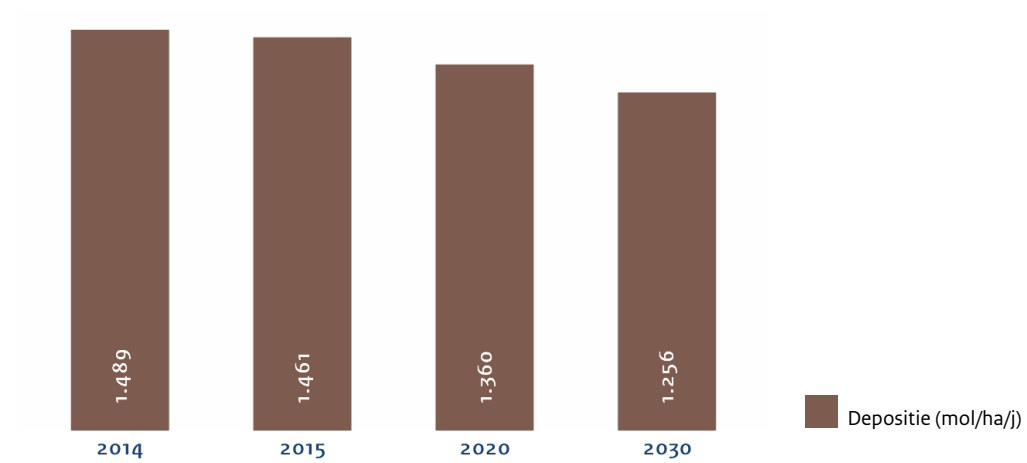
Maatregelkaart 3

Herstelmaatregelen

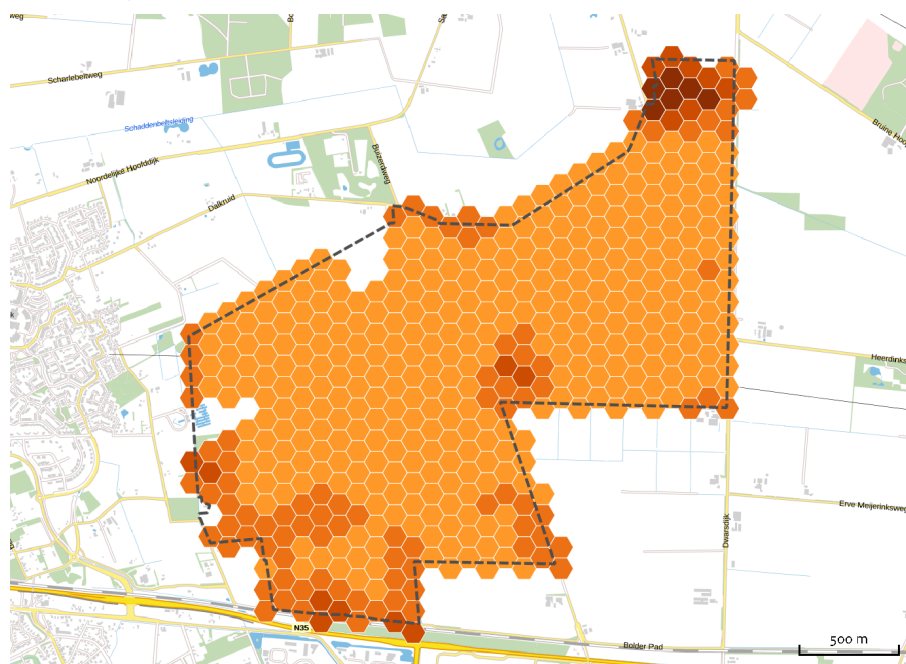
- Mo7c Verminderen ontwatering in niet-verworven nieuwe natuur EHS westzijde Natura 2000 gebied; op korte termijn uitzoeken of vernatting met behoud van huidige functie plus natschaderegeling mogelijk is of dat verwerven noodzakelijk is (H7110A, H7120)

Ontwikkeling van de stikstofdepositie

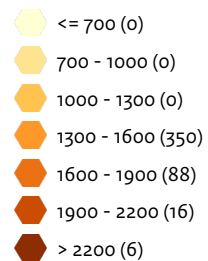

Ruimtelijke verdeling van de depositie

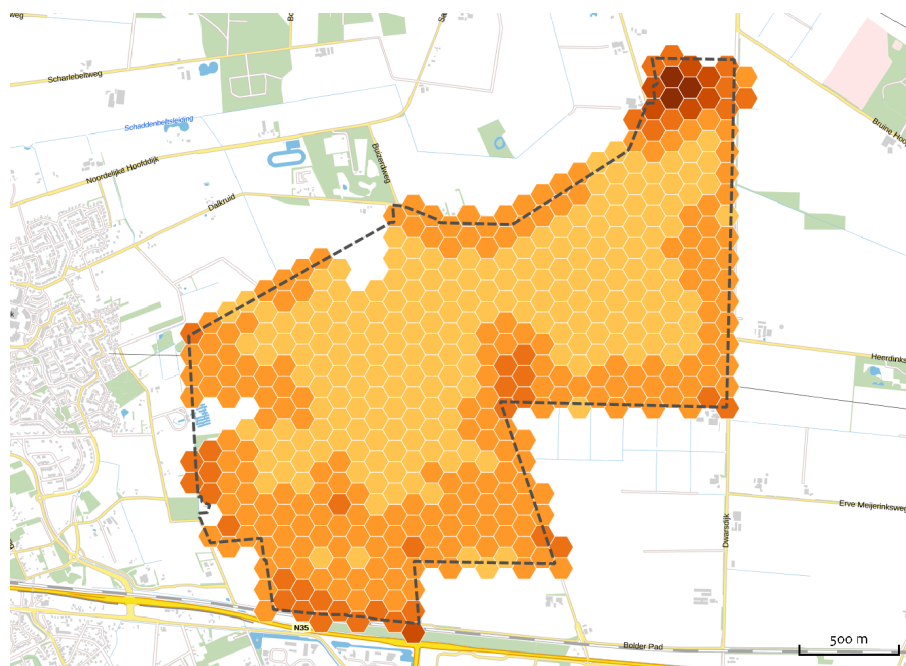
Referentiejaar (2014)

Depositie in mol/ha/j
tussen haakjes aantal hectares

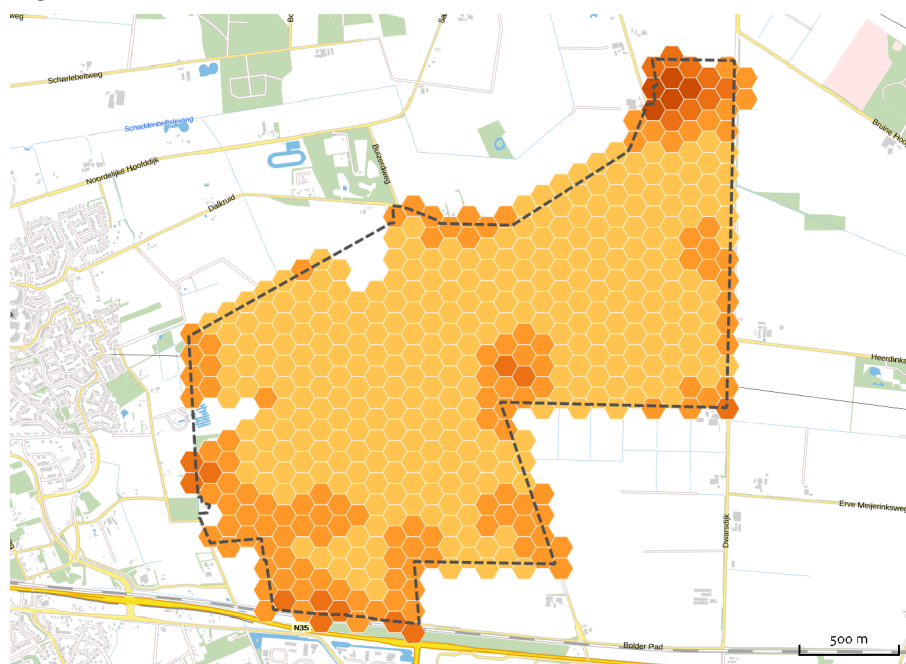

2020

 ≤ 700 (0)
 700 - 1000 (0)
 1000 - 1300 (209)
 1300 - 1600 (202)
 1600 - 1900 (39)
 1900 - 2200 (7)
 > 2200 (3)

2030

Depositie in mol/ha/j
tussen haakjes aantal hectares

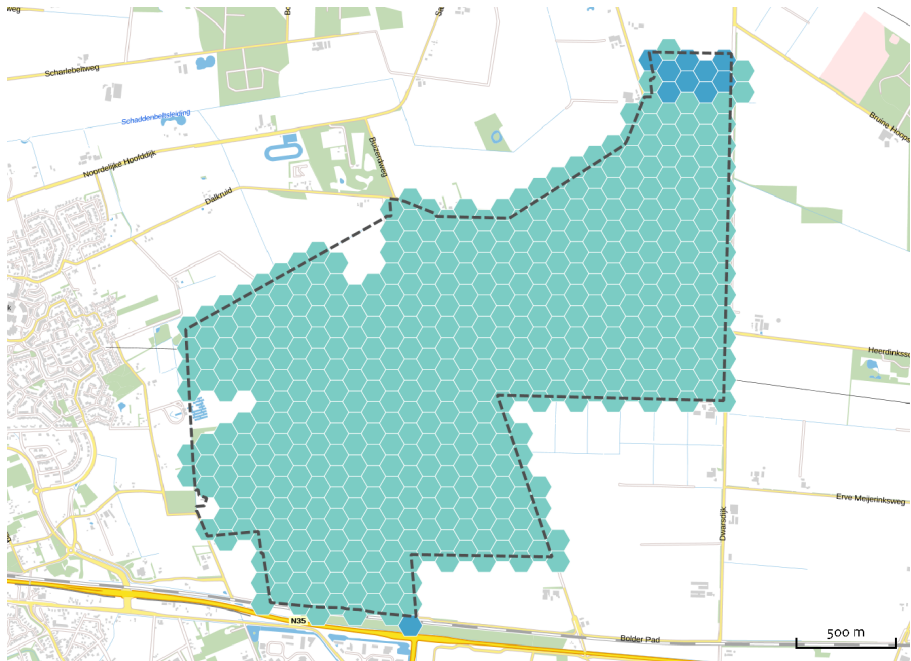
- <= 700 (0)
- 700 - 1000 (0)
- 1000 - 1300 (315)
- 1300 - 1600 (120)
- 1600 - 1900 (20)
- 1900 - 2200 (5)
- > 2200 (0)

Depositie per habitatype

Habitat		Jaar	Gemiddelde (mol/ha/j)	10 percentiel (mol/ha/j)	90 percentiel (mol/ha/j)
H4030	Droge heiden	2014	1.512	1.380	1.650
		2015	1.483	1.353	1.620
		2020	1.383	1.262	1.514
		2030	1.279	1.165	1.405
H6230	Heischrale graslanden	2014	1.658	1.554	1.666
		2015	1.627	1.525	1.634
		2020	1.519	1.423	1.526
		2030	1.408	1.316	1.414
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	2014	1.468	1.468	1.468
		2015	1.440	1.440	1.440
		2020	1.342	1.342	1.342
		2030	1.239	1.239	1.239
H7120ah	Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	2014	1.489	1.355	1.758
		2015	1.461	1.329	1.725
		2020	1.360	1.238	1.612
		2030	1.256	1.141	1.496

Depositiedaling

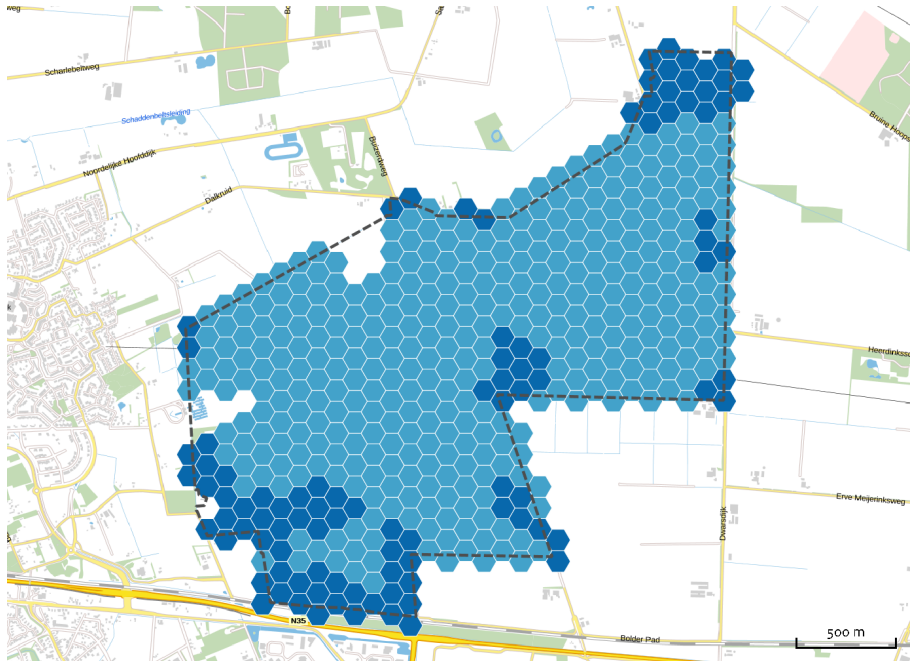
2014 - 2020

Depositiedaling in mol/ha/j
tussen haakjes aantal hectares

- 0 - 50 (0)
- 50 - 100 (0)
- 100 - 175 (450)
- 175 - 250 (10)
- > 250 (0)

2014 - 2030

- 0 - 50 (0)
- 50 - 100 (0)
- 100 - 175 (0)
- 175 - 250 (360)
- > 250 (100)

Depositiedaling per habitatype

Habitat		Jaar	Gemiddelde (mol/ha/j)	10 percentiel (mol/ha/j)	90 percentiel (mol/ha/j)
H4030	Droge heiden	2015	29	27	30
		2020	128	118	138
		2030	232	215	246
H6230	Heischrale graslanden	2015	31	30	31
		2020	139	132	140
		2030	250	239	251
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	2015	28	28	28
		2020	126	126	126
		2030	230	230	230
H7120ah	Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	2015	28	26	31
		2020	129	117	151
		2030	233	215	268

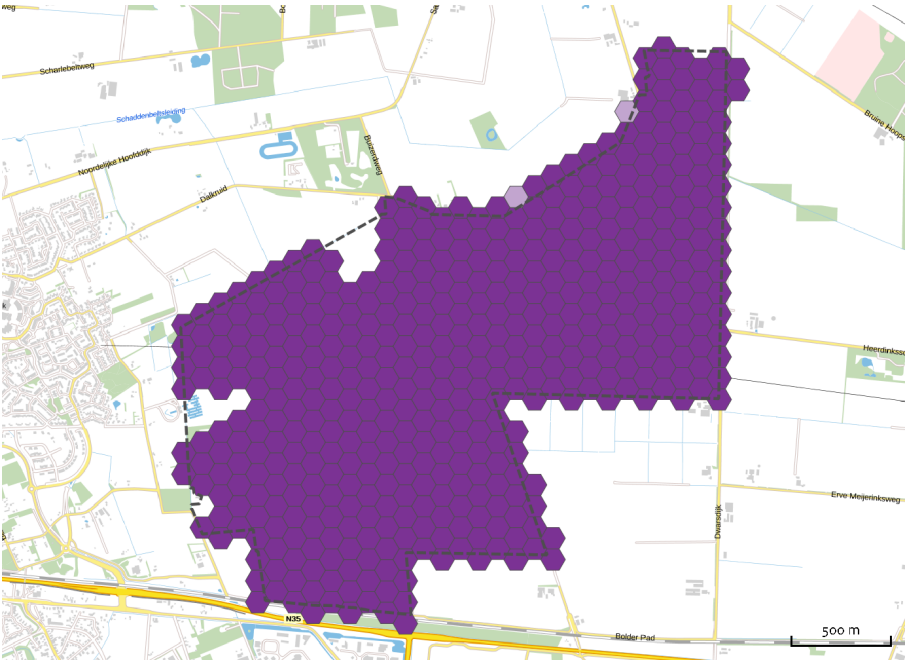
Stikstofoverbelasting per habitatype

Habitat		Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteerd)	KDW	Stikstofbelasting ten opzichte van KDW			Aandeel overbelast
H4030	Droge heiden	1,4 ha	1,4 ha	1.071	2014		100%	
					2015		100%	
					2020		100%	
					2030		100%	
H6230	Heischrale graslanden	< 1,0 ha	< 1,0 ha	714	2014		100%	
					2015		100%	
					2020		100%	
					2030		100%	
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	< 1,0 ha	< 1,0 ha	500	2014		100%	
					2015		100%	
					2020		100%	
					2030		100%	
H7120ah	Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	382,6 ha	382,6 ha	500	2014		100%	
					2015		100%	
					2020		100%	
					2030		100%	

- Geen stikstofprobleem
- Evenwicht
- Matige overbelasting
- Sterke overbelasting

Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting

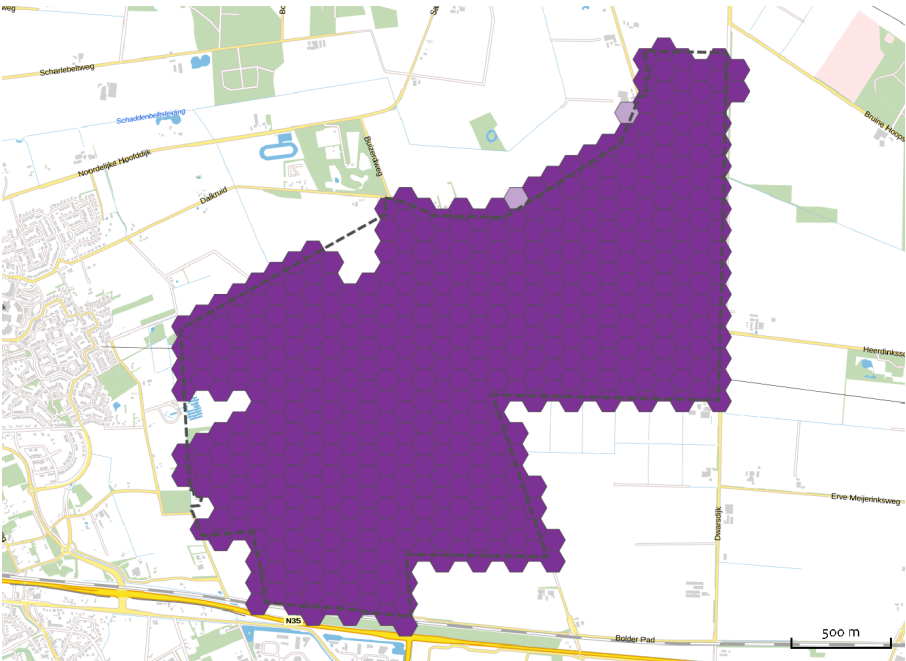
Referentiejaar (2014)

Mate van overbelasting
tussen haakjes aantal hectares

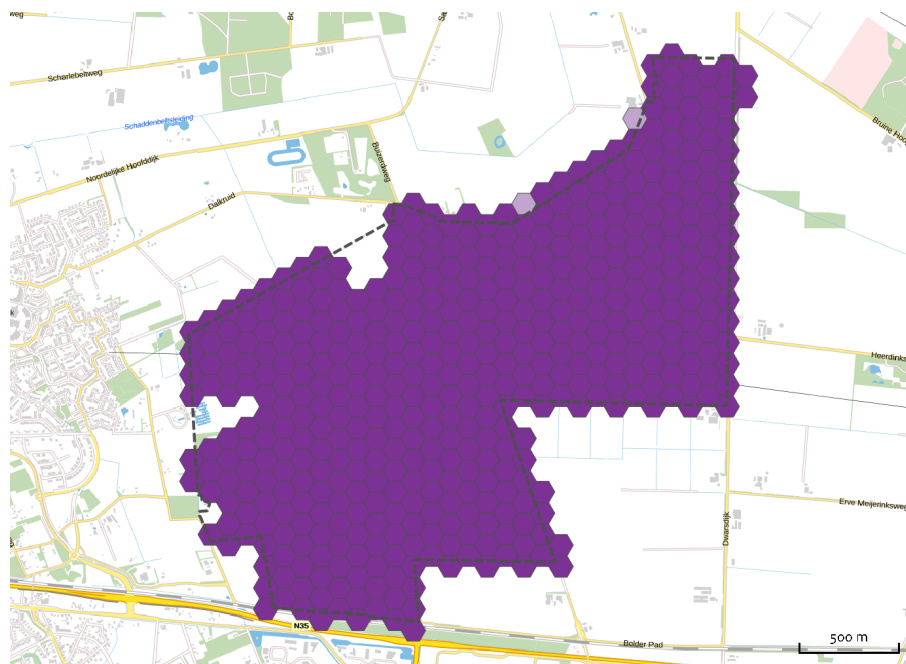
- Geen stikstofprobleem (0)
- Evenwicht (0)
- Matige overbelasting (2)
- Sterke overbelasting (458)

2020

- Geen stikstofprobleem (0)
- Evenwicht (0)
- Matige overbelasting (2)
- Sterke overbelasting (458)

2030

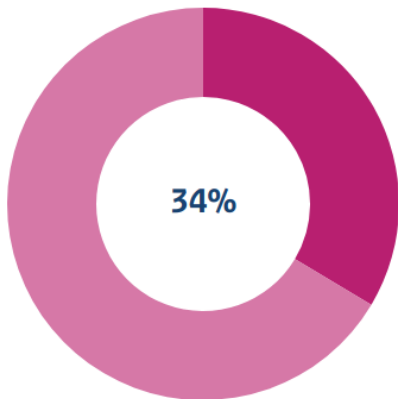
Mate van overbelasting
tussen haakjes aantal hectares

- Geen stikstofprobleem (0)
- Evenwicht (0)
- Matige overbelasting (2)
- Sterke overbelasting (458)

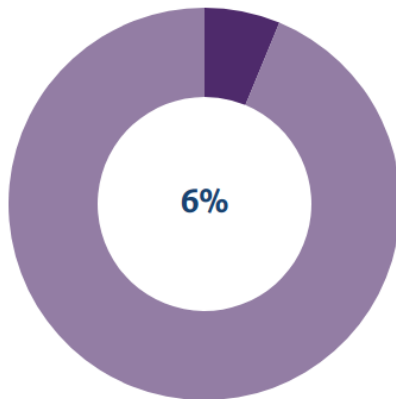
Benuttingsgraad depositieruimte*

Wierdense Veld

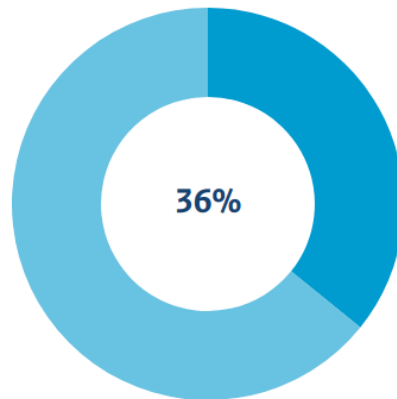
Bron: AERIUS

Vergunningen

Prioritaire projecten

Meldingen

* De som van alle voor ontwikkelingsruimte relevante hectares in het gebied.

Data: 1 juli 2015 tot 1 januari 2018

Voortgang herstelmaatregelen

Wierdense Veld

Bron: AERIUS

Maatregel	Uiterste datum afronding	Voortgang	Prognose
0028 M07c Verminderen ontwatering in niet-verworven nieuwe natuur EHS westzijde Natura 2000 gebied; op korte termijn uitzoeken of vernatting met behoud van huidige functie plus natschaderegeling mogelijk is of dat verwerven noodzakelijk is (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
0161 M01 Dempen sloten langs Horstmeeweg en Prinsendijk en oost-west-sloot door Huurnerveld (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
0200 M06 optie: Verwerven, inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering ten zuidoosten van Natura 2000-gebied: oost van Westerveenweg (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
0627 M23 verwijderen boomopslag (H4030)	30 juni 2021	 	0%
0670 M04b Verwerven, inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering in nieuwe natuur EHS ten zuidoosten van Natura 2000-gebied: west van Westerveenweg (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
0969 M05 optie: Minder diepe ontwatering, aanpassen onderbemaling en aanpassen landbouwgewas (naar grasland) ten zuidoosten van Natura 2000-gebied, oost van Westerveenweg, west van Dwarsdijk (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%

0989 M11 Verplaatsen in 2009 vergunde verplaatsing grondwateronttrekking van 2 miljoen m3/j van Nijverdalsestraat naar Rectum-Ypelo (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
1027 M07d Verminderen ontwatering in percelen buiten EHS en buiten Natura 2000 gebied aan de westzijde Natura 2000 gebied; op korte termijn uitzoeken of vernatting met behoud van huidige functie plus natschaderegeling mogelijk is of dat verwerven noodzake	30 juni 2021	 	0%
1134 M13 Peilverhoging in Hogelaarsleiding (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
1339 M10 Stoppen grondwateronttrekking voor landbouw (berekening en proceswater) in omgeving van Natura 2000 gebied indien een knelpunt (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
1439 M22 extensieve begrazing (H4030)	30 juni 2021	 	0%
1681 M04a Inrichten, stoppen onderbemaling en verwijderen ontwatering in verworven nieuwe natuur EHS ten zuidoosten van Natura 2000-gebied en westelijk van Westerveenweg (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
1689 M07b Verwerven en verminderen ontwatering in niet-verworven nieuwe natuur EHS binnen Natura 2000 gebied (zuidwestelijk deel); (ten behoeve van herstel waterhuishouding) (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
1916 M23 verwijderen boomopslag (H7120)	30 juni 2021	 	0%
2171 M03 Aanleg foliedam aan de oost- en zuidzijde van het Huurnerveld (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
2646 M07a Inrichten en verwijderen ontwatering in verworven nieuwe natuur EHS westzijde Natura 2000 gebied (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%
2712 M02 Dempen kleine sloten in natuurgebied (H7110A,H7120)	30 juni 2021	 	0%

2854 M22 extensieve begrazing (H7120)	30 juni 2021	 	0%
2855 M23 verwijderen boomopslag (H7110A)	30 juni 2021	 	0%
2856 M25 Bekalken van heischrale graslanden. Om de hoeveelheid en frequentie te kunnen bepalen wordt voorafgaand bodemchemisch onderzoek uitgevoerd. (H6230)	30 juni 2021	 	0%

- Afgerond
- Prognose tijdig gereed
- Prognose tijdigheid onder druk
- Prognose niet tijdig gereed
- Prognose onbekend
- 8% Indicatie percentage uitvoering in het veld

Beschikbaar maken financiering	Moet nog beginnen
Beschikbaar maken van grond	Gestart
Formele besluitvorming	Afgerond
Vergunningen	Niet van toepassing
Inhoudelijke voorbereiding	Voortgang onbekend
Praktische voorbereiding	
Uitvoering	
Gereed verklaren	

Alle kaarten in deze rapportage zijn digitaal
beschikbaar in AERIUS Monitor: <http://monitor.aerius.nl/monitor/>

Dit is een uitgave van:

Het PAS-bureau - onderdeel van BIJ12
In samenwerking met het RIVM

PAS-bureau

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

www.bij12.nl

Juli 2018